

Zalaegerszegi Törvényszék
1.Pk.20.705/2017/7. szám alatt

a dr. Gáspár Sándor ügyvéd (Zalaegerszeg, Békeligeti u. 1. I/106.) által képviselt Bocsfölde Község Önkormányzata Bocsfölde, Ady Endre u. 15. szám alatti székhelyű kérelmezőnek a Bocsföldei Helyi Választási Bizottság (Bocsfölde, Ady Endre u. 15.) kérelmezett ellen helyi népszavazás kezdeményezése ügyében hozott határozat megváltoztatása iránt indított nemperes eljárásában - amelyben **beavatkozó neve, beavatkozó címe** a kérelmezett nyertességének előmozdítása végett beavatkozott - tárgyaláson kívül meghozta a következő

V É G Z É S T :

A bíróság a kérelmezett 2/2017. (VI.14.) számú határozatát megváltoztatja, és a **beavatkozó neve, beavatkozó címe** alatti lakos által 2017. május 31. napján benyújtott aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés hitelesítését megtagadja.

A bíróság kötelezi a kérelmezettet, hogy 15 napon belül fizessen meg a kérelmező részére 12.500,- (tizenkettőezer-ötszáz) forint perköltséget.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A kérelmezett a 2017. június 14. napján hozott 2/2017. (VI.14.) számú határozatával a kérelmezetti beavatkozó kérelmére az alábbi kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet hitelesítette: „Akarja-e Ön, hogy Bocsföldén támogatott lakhatás keretén belül szociális célú lakóotthon létesüljön pszichiátriai betegek, értelmi fogyatékkal élők, szenvedélybetegek részére?”

A kérelmezett határozatával szemben a kérelmező helyi önkormányzat felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben a kérelmezett határozatának megváltoztatását és a helyi népszavazásra javasolt kérdés hitelesítésének megtagadását kérte. A kérelem szerint a szociális és gyermekvédelmi főigazgatóság megkeresése alapján, a projektet támogató lakossági fórumot követően a kérelmező képviselő-testülete olyan döntést hozott, amely szerint a búcsúszentlászlói Fagyöngy Egyesített Szociális Intézményben gondozottak közül 12 pszichiátriai beteg elhelyezését szolgáló szociális célú lakóotthon létesítése érdekében a beruházás céljára rendelkezésre bocsátja a bocsföldei belterületi 160. hrsz.-ú ingatlan. A polgármester aláírta a főigazgatósággal a kétoldalt megállapodást, amely lehetővé tette, hogy a főigazgató az intézményi ellátásról, a közösségi alapú szolgáltatásokra való áttérés fejlesztése céljából pályázatot nyújtson be. A képviselő-testület később a döntését megerősítette, továbbá még több alkalommal tájékoztatta a lakosságot a projektről. Ezt követően 2017. május 31-én nyújtotta be a kérelmezetti beavatkozó a helyi

népszavazást kezdeményező aláírásgyűjtő ívet a fentiekben említett kérdéssel.

A kérelmező az alábbiak miatt tartotta jogszabálysértőnek a kérelmezett határozatát:

A felülvizsgálati kérelem szerint a hitelesített kérdés nem felel meg a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezéséről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (Nsztv.) 39. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműségi követelménynek sem a választópolgárok, sem a döntéshozó képviselő-testület szempontjából. Az egyértelműségi követelmény tekintetében hivatkozott a Kúria gyakorlatára, főként a Knk. IV.37.222/2016/9. számú végzésben kifejtett álláspontra.

A választópolgárok szempontjából fennálló egyértelműség követelményét két okból nem látta megvalósulni. A kérelmező szerint egyrészt az önkormányzati határozatban is megjelölt konkrét létesítési hely (a bocsföldei 160. hrsz.-ú, Dózsa utcai ingatlan) feltüntetése helyett a kérdést feltevő a szavazásra jogosultak megtévesztésére alkalmas módon általánosságban fogalmazott: nem jelölte meg, hogy Bocsfölde mely területén létesítendő lakóotthonról kell szavazni. A kérelmező másrészt azt kifogásolta, hogy a hitelesített kérdés vesszővel elválasztott felsorolásként pszichiátriai betegek, értelmi fogyatékkal élők, szenvedélybetegek részére létesítendő szociális célú lakóotthonról szól, holott a kérelmező által megkötött megállapodások és a hozott önkormányzati határozatok alapján 12 fő nem veszélyeztető állapotú pszichiátriai beteg felnőtt elhelyezésére alkalmas lakóotthon létesítéséről van szó. A kérelmező szerint ezért a feltett kérdésből a választópolgár azt a téves következtetést vonhatja le, hogy nem csupán pszichiátriai betegek, hanem értelmi fogyatékkal élők, és legfőképpen szenvedélybetegek elhelyezéséről van szó, akik közül az utóbbiak akár különböző függőségben szenvedő deviáns elemeket is jelenthetnek. A kérelmező szerint tehát a kérdés nem világos és nem kellően konkrét, nem kizárólag egyféleképpen értelmezhető, ezáltal a választópolgárok nem tudják tudatosan és átgondoltan leadni a szavazatukat.

A kérelmező a Kúria végzésére hivatkozással kifejtette, hogy a népszavazási egyértelműség követelményeinek a helyi választópolgár mellett a képviselő-testület részére is fenn kell állnia: A képviselő-testület számára egyértelműnek kell lennie, hogy a népszavazás eredménye pontosan mire kötelezi, azaz rendeletalkotásra, határozat hozatalára, vagy ezektől való tartózkodásra. A felülvizsgálati kérelem szerint a hitelesített kérdés a képviselő-testület számára egyáltalán nem tartalmaz kötelezettséget, és a tartalmából sem derül ki, hogy a képviselő-testület egy érvényes és eredményes helyi népszavazás eredményeként milyen tartalmú döntés (rendelet vagy határozat) meghozatalára, vagy magánjogi megállapodás megszüntetésére köteles.

A kérelmezett ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A kérelmezetti beavatkozó írásbeli nyilatkozatában tartalmilag a kérelmezett határozatának helybenhagyását kérte arra hivatkozással, hogy a hitelesített kérdés mindkét szempontból megfelel a népszavazási egyértelműség követelményének.

A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

A bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 215. §-ának megfelelő alkalmazásával a felülvizsgálati kérelemben felhozott hivatkozások keretei között bírálta felül a kérelmezett határozatát.

Magyarország Alaptörvénye 31. cikk (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről törvényben meghatározottak szerint helyi népszavazást lehet tartani.

Az Nsztv. 36. § (1) bekezdése értelmében a szervezőnek a helyi népszavazásra javasolt kérdést, az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán az aláírásgyűjtés megkezdése előtt – a kérdés hitelesítése céljából – be kell nyújtania a helyi választási bizottsághoz. A (2) bekezdés szerint egy aláírásgyűjtő íven egy kérdés szerepelhet.

A 39. § (1) bekezdése értelmében a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles.

A kérelmező felülvizsgálati kérelme mind a választópolgári, mind a döntéshozói nézőpontból vitatta a helyi népszavazásra javasolt kérdés egyértelműségét.

A bíróság elsőként – a felülvizsgálati kérelemben írtak keretei között – azt vizsgálta, hogy a választópolgárok egyértelműen tudják-e értelmezni és megválaszolni a kérdést.

A Kúria Knk. IV.37.222/2016/9. számú határozata [41] bekezdése szerint a választópolgári egyértelműség esetén a kérdéssel szembeni követelmény, hogy az világos, kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, jelentőségét, és ezáltal tudatosan és átgondoltan tudják a leadott szavazataikkal a jogaikat gyakorolni. Nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz. A Kúria végzésének [43] bekezdése kimondja, hogy a népszavazásra feltett kérdés egyértelműsége körében az Alaptörvény és az Nsztv. szerint kettős követelmény érvényesül. Egyrészt a kérdésnek jogilag értelmezhető és pontos fogalmakat kell használnia, másrészt pedig a választópolgárok számára is megérthetőnek és egyértelműnek kell minősülnie. A két követelmény között egyensúlyt kell teremteni, ami egyes kérdések esetében meglehetősen összetett kérelmezői feladat.

A bíróság mind a létesítmény helyének meghatározása, mind az elhelyezésre szánt személyek köre tekintetében azt szögezi le, hogy a választópolgári egyértelműség megítélése nem köthető a kérelmező önkormányzat már meghozott határozatához és általa megkötött megállapodásokhoz, hiszen a népszavazás kezdeményezője a hitelesítésre benyújtott kérdés alapján a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött megállapodás és a testület által meghozott döntések tartalmának ismerete nélkül is jogosult népszavazást kezdeményezni. Érdektelen tehát, hogy a kezdeményező a feltett kérdésben megjelölte-e a kérelmező által a beruházás céljára felajánlott konkrét ingatlant. Az a kérdés pedig, hogy a szavazó akarja-e Bocfölde községben a megjelölt célú lakóotthon létesítését egyértelmű, hiszen a község teljes területére nézve nyilváníthatja ki a választópolgár a kérdésben a szándékát.

A bíróság álláspontja szerint más azonban a választópolgári egyértelműség követelményének megítélése a „pszichiátriai betegek, értelmi fogyatékkal élők, szenvedélybetegek részére” felsorolással kapcsolatban.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 85/A. § (1) bekezdése az alábbiakat tartalmazza:

A lakóotthon olyan nyolc-tizenkettő, a külön jogszabályban meghatározott esetben tizennégy pszichiátriai beteget vagy fogyatékos személyt - ideértve az autista személyeket is -, illetőleg szenvedélybeteget befogadó intézmény, amely az ellátást igénybevevő részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosít.

Ugyanakkor a (2) bekezdésből kitűnik, hogy nincs egységes, a fenti három ellátotti kör részére együttesen szolgáló lakóotthon, hanem annak típusai vannak. A jogszabályhely szerint:

A lakóotthonok típusai a következők:

- a) fogyatékos személyek lakóotthona;
- b) pszichiátriai betegek lakóotthona;
- c) szenvedélybetegek lakóotthona.

A fentiekből kitűnik, hogy az ellátotti körhöz igazodóan különbség van a lakóotthonok között, s a típusok nem moshatók egybe. (Függetlenül attól, hogy a helyi önkormányzat szándéka melyik típus létesítésére irányul.)

A helyi népszavazásra feltett kérdésben foglalt felsorolás viszont egymástól különböző 3 fajta ellátotti kört jelöl, akiknek a megítélése és a településen való tartós elhelyezése a választópolgárok részéről nem feltétlenül esik azonos megítélés alá. Arra a kérdésre tehát, hogy a választópolgár akarja-e a településen pszichiátriai betegek, értelmi fogyatékkal élők, szenvedélybetegek részére lakóotthon létesítését, csak abban az esetben adható egyértelmű válasz, ha a szavazó mindhárom ellátotti kör esetében igennel vagy nemmel akar szavazni. Abban az esetben azonban, ha egyes ellátotti csoport esetében támogatja, más ellátotti csoport(ok) esetében azonban elutasítja a lakóotthon létesítését, az egyetlen kérdésre nem adhat a szándékának megfelelő egyértelmű választ. Emiatt a bíróság megítélése szerint a hitelesített kérdés nem felel meg a választópolgárok nézőpontjából a népszavazási egyértelműség követelményének. (A bíróság rámutat, hogy az aláírásgyűjtő íven a fentiek miatt valójában 3 kérdés szerepel, amely az Nsztv. 36. § (2) bekezdésébe ütközik.)

A választópolgári egyértelműség körében elfoglalt álláspont miatt a bíróság nem vizsgálta a kérdés második felét, azaz a döntéshozói egyértelműség követelményének kielégítését.

A kérelmezett tehát az Nsztv. 41. § (1) bekezdésébe ütköző, azaz jogszabálysértő határozatot hozott, amikor a kérdéssel szemben támasztott törvényi követelményeknek nem megfelelő kérdést hitelesítette.

A fenti indokok miatt a bíróság az Nsztv. 57. § (3) bekezdése és a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján a kérelmezett határozatát megváltoztatta, és az Nsztv. 41. § (1) bekezdése alkalmazásával a helyi népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

A bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (4) bekezdése alapján ítélte meg a kérelmező perköltségét. Az ügyvédi munkadíjat a bíróság 5 óra ügyvédi tevékenység szem előtt tartásával állapította meg. A felek személyes illetékmentessége miatt a bíróságnak a nemperes eljárás illetékéről nem kellett rendelkeznie.

A végzéssel szemben a további jogorvoslatot az Nsztv. 57. § (3) bekezdése zárja ki.

Zalaegerszeg, 2017. augusztus 2.

Dr. Csanádi Lajos sk.
a tanács elnöke

Dr. Beznicza Árpád sk.
bíró

Dr. Vándor Virág sk.
bíró